

Ölüm üzerine sorular - cevaplar

Mahmut Bey: “1- Yeni vefat etmiş kişinin ruhu yaşadığımız bu âleme gelebilir mi? 2- Ölen baba, kabirde çocuklarının üzüntüsünden müteessir (veya haberdar) olur mu? 3- Genç yaşta kocası veya hanımı vefat eden kişi için mükâfat var mıdır?”

1- Vefat etmiş olan salih kimseler kabirde mahkûm olmazlar, serbest kalırlar. Günahı sevabından ağır olmayan, orada ruh cihetiyle hafiflik bulur ve dilediği gibi uçar. Cesedin kabirde kalışı ruha zarar vermez. Salih ruhlar hareketlidirler ve gezicidirler. Bediüzzaman bu açıdan o âleme, “meydan-ı tayeran-ı ervah” yani “ruhların uçtuğu meydan” 1 diyor. Bediüzzaman Hazretleri, gaflet nazarıyla bakıldığında ömür ağacının meyvesinin sadece cenaze olarak gözüktüğü halde, imanla bakıldığında, ebedî bir hayata mazhar ve ebedî bir saadete hazırlanan ruhun, eskimiş yuvasından çıkarak yıldızlarda gezdiğini herkesin görebileceğini kaydediyor.2

Salih (iyi) ruhların ölünce kabirlerinde kalmayıp, gökleri ve yerleri diledikleri gibi gezdikleri gerçeği önceki hak dinlerce de bilinen ve Peygamber Efendimiz’in de (asm) haber verdiği bir gerçektir. Bu gerçeği Bediüzzaman Hazretleri şöyle yorumlamıştır: Salih ruhların bir kısmı Cennete mahsus yeşil kuşların içinde, bir kısmı şehâdet âlemi de denen bu yaşadığımız âlemdeki kuşçukların ve sineklerin içlerinde gezerler ve o kuşçukların duygularıyla dünyayı temâşâ ederler, izlerler, tefekkür ederler. Bir kısım Cennet ehli kimseler, berzâh âleminde iken “Tuyurun hudrun” denilen yeşil kuşların içinde Cennette gezerler.3 Anlaşıyor ki, sâlih ruhlar serbesttirler; kabirlerinde mahpus olmuyorlar, yıldızlarda, dünyada ve değişik yerlerde Allah’ın izniyle diledikleri gibi geziyorlar.4

Demek, yeni veya eski, vefat etmiş olan salih bir mü’min kabirde kalmaz, dilediği gibi gezebilir. Bu âleme de gelir, yıldızlara da gider.

2- Üzüntü ile isyanı, feryadı ve figanı birbirinden ayıracağız. Üzüntü ayrı, feryad koparmak ve adeta Allah’ı ölümden sorumlu tutup isyan edercesine ortalığı birbirine katmak çok ayrı şeylerdir. İnsanın bir yakını öldüğünde--bilhassa bunlar, babası, annesi, evlâdı gibi kendisinden bir parça veya kendisi ondan bir parça olan şahıslardan ise--üzülür. Çünkü üzülmek kalbin bir amelidir, merhamet duygusundan gelir. Herkeste kalp vardır, herkeste merhamet duygusu vardır. Merhamet duygusu

Allah'tandır. Bu açıdan isyanlı olmamak şartıyla üzûlmekte ve sessizce gözyaşı dökmekte bir günah yoktur.

Fakat üzüntünün içinde isyan olmamalıdır. İsyân olmasa bile, feryadı figanı kopararak, saçını başını yolarak, başkalarını da ağlamaya ve feryad etmeye tahrik edercesine, insanları rencide ederek, yüksek sesle ağlamak, kadere sorgularcasına, kadere itiraz edercesine bağırıp çağırarak günahdır. Eğer baba veya ölen kişi kendisinin ardından böyle feryadı figana karıştırmak ağlanıp sızlanmasını istemişse, böyle ağlayışlardan kabrinde sıkıntı duyar, rahatsız olur, müteessir olur. Fakat kendisi istememişse, geride kalanların feryad etmelerinin günahını üstlenmez. Bununla beraber, evdekilerin kadere itiraz eder bir tavırla feryadı figanı koparıp durmadan ağlaştıklarından haberdar olabilir; bu durumda da şüphesiz, "oh, öldüm de ne iyi ettim" demez, mahzun olur, müteessir olur.

3- Genç yaşta hanımı veya kocası vefat eden birisi bu ölümü, bu İlâhî takdiri sabırla ve Allah'a teslimiyetle karşılar, Allah'ın takdirine teslim olur, Allah'tan sabır ister, ölene daima duâ eder, kendisi evlense bile ölenin varsa çocuklarını yetim bırakmaz, garip bırakmaz, dışlanmasına müsaade etmez ve çok iyi bakarsa, elbette bu salih amellerinin karşılığı Cennettir. Nitekim Peygamber Efendimiz (asm) bildiriyor ki, Cenâb-ı Allah bir hadis-i kutsîde şöyle buyuruyor: "Ben mü'min kulumun dünyada çok sevdiği bir dostunu aldığı zaman, kulum buna karşılık sabreder, Allah'tan hayır bekler ve hayırlı davranışlarda bulunursa, kulumun bu güzel amelinin karşılığı ancak Cennettir." 5

Dipnotlar:

- 1- Sözler, s. 187.
- 2- Lem'alar, YAN, 2005, 515.
- 3- Müslim, 3/1502.
- 4- Sözler, s. 466.
- 5- Rıyazu's-Salihin, Sabır, 59.